

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 05.01.2021
Sayı: 3403

Hasan SUBAŞI
Antalya Milletvekili
Adalet Komisyonu Üyesi

39547

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın T.C. Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Bekir PAKDEMİRLİ tarafından Anayasa'nın 98'inci ile TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 04.01.2021

Saygılarımla

Hasan SUBAŞI
Antalya Milletvekili

31 Aralık 2020 tarihinde, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli imzalı talimat yazısının ülke çapında Tarım ve Orman İl-İlçe Müdürlüklerine gönderildiği iddia edildi. Bu talimata göre;

"Son dönemde Avrupa Birliğine yapmış olduğumuz portakal ihracatında pestisit kalıntısı nedeniyle yoğun bildirim alınmakta ve ürünler geri iade edilmektedir. Bu sebeple portakal ihracatında belirli bir süre pestisit kalıntısına yönelik izleme yapılmasına karar verilmiştir.

1 Ocak tarihi itibarıyla (karantina kontrolü yapılarak sertifika verilmeye hazır olanlar hariç) tüm ülkelere yapılacak portakal ihracatında %100 pestisit analizi yapılması uygun görülmüş olup ülke ayrımı olmaksızın portakal ihracatı için yapılacak sertifika başvurularının pestisit analizi için Gıda ve Yem Şube Müdürlüklerimize yönlendirilmesi, Gıda ve Şube Müdürlüklerimizce her portakal ihracat partisinden pestisit analizi için numune alınması ve numune gönderilecek laboratuvar seçiminde öncelikle kamu laboratuvarları olmak üzere fazla pestisit etken maddesi bakan laboratuvarların tercih edilmesi, analiz sonucunun öncelikle alıcı ülke mevzuatına göre, alıcı ülke mevzuatı yoksa Ülkemiz Pestisit Yönetmeliğine göre değerlendirilmesi hususunda gereğini rica eder iyi yıllar dilerim."

Bu talimatın uygulanmaya başlamasıyla ülkemizin portakal ihracatının dolaylı olarak engelleneceği, durdurulacağı açıktır. Bakanlığın portakal ihracatını azaltmaya, engellemeye, durdurmaya yönelik bu tavrı kamu yararıyla, kamu kurumu olmanın halka, üreticiye, çiftçiye hizmet etme anlayışıyla bağdaşır hiçbir yönü bulunmamaktadır.

TÜİK verilerine göre, 2019 yılında ülkemizde üretilen portakal miktarı 1.700.000 tondur. 2020 yılında TÜİK verilerine göre bu miktar yüzde 21,5 oranında gerileyerek, 1.333.000 tona düşmüştür. 2020 yılında iklimsel değişim ve sıcaklıkların ani yükselmesi nedeniyle portakalda zayıt ve ürün kaybı yaşanmıştır.

Portakal ihracatında, 2019 Ocak-Kasım döneminde 178 bin ton ihracat, 64 milyon dolar döviz girdisi elde edilmiştir. 2020 Ocak-Kasım döneminde ise 223 bin ton ihracat yapılmış yaklaşık 100 milyon dolar döviz girdisi elde edilmiştir. Yaşanan zayıta rağmen, ihracatın artması nedeniyle iç piyasada portakal fiyatları artmıştır.

39548

Bakanlığın iç piyasada portakal fiyatını düşürmek ama aynı zamanda yüksek ihracat geliri etme edilmesini sağlamanın tek yolu portakal üreticisinin desteklenmesi, girdi maliyetlerinin düşürülmesi, üretimin ve rekolteyi artıracak teşviklerin bir an evvel başlatılmasıdır.

Bakanlığın talimatla, “portakal ihracatında %100 pestisit analizi yapılması” zorunluğu getirmesi, ihracatı azaltacak, fiili olarak yasaklayacak, üreticiye zarar verecektir.

Bunun yanı sıra, halihazırda ülke çapında faaliyet gösteren Bakanlık tarafından onaylı analiz laboratuvarları vardır. Bakanlığınızın talimat yazısına göre, öncelikle kamuya Bakanlığa ait laboratuvarlarının tercih edilmesi istenmektedir. Yüzlerce ihracatçının, hızlı bir şekilde analiz alarak ihracat etmesi gereken ve zayi olabilecek bir ürünü sadece bakanlık onayı sonrası ihracat edilebilmesi zorunluluğunu getirmek **açıkça portakal ihracatını yasaklamak demektir.**

Tarife dışı engeller olarak adlandırılan bu tarz uygulamalar, ihracat hedef ülkeleri tarafından çokça uygulanmaktadır. Ekstra yükümlülükler, analiz zorunlukları getirilmesi doğaldır. Ancak kamu yararı gözetmesi, üretimi teşvik etmesi, destek vermesi beklenen Tarım ve Orman Bakanlığının; **Pandemi şartları, yapılandırılmayan borçları, hacizler ve yüksek girdi maliyetleriyle mücadele ederek hayatta kalmaya çabalayan kendi çiftçisine ve üreticisine böylesi engeller getirmesi kanuna, hukuka, akıl ve vicdana apaçık aykırıdır, kabul edilemez.**

Başka ülkelerin çiftçimize, ihracatçıya uyguladığı engeller, zorluklar yetmezmiş gibi bir de Bakanlık tarafından getirilen yasakların ve dolaylı engellerin, zorlukların kabul edilmesi mümkün değildir. Bu konuda **Bakanlığınızın acilen açıklama yaparak kamu oyunu aydınlatması, bu talimatı geri çekmesi beklenmektedir.**

Talimat ile sadece bakanlığın laboratuvarlarının zorunlu tutulması fiziken uygulanabilir değildir, bakanlığın hızlı sonuç verecek böylesi bir altyapısı yoktur. Her bir ihracat tırı için tahlil yapılması, günlerce sonucun beklenmesi portakalların zayi olmasına neden olacaktır. Zamanında teslim edilememesi ve ürünlerin bozulması nedeniyle, ihraç edilen portakallar geri çevrilecek, ihracatçı zarar edecektir. İç piyasaya verilecek olan bu portakallar nedeniyle fiyatlar düşecek, satıcılar zarar edecektir, ticari hayatı olumsuz etkileyecektir.

Felaketlerin üst üste geldiği 2020 yılında çiftçimizi korumak, Bakanlığınızın asli ve öncelikli görevidir.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- Portakal ihracatına getirilen bu dolaylı engelin hem ihracatçıya hem üreticiye zarar vereceğinin biliniyor olması gerekirken bu talimat yazısı ile ne amaçlanmıştır?
- 2- Bu talimatın kaldırılması, geri çekilmesi veya yeniden düzenlenmesi konusunda Bakanlığınızın bir açıklama yapması beklenmekte olup yeni bir düzenleme düşünülüyor mu?
- 3- Daha önce limon ihracatında yapılan engelleme ile limon ihracat pazarını kaybetmiştik. Bu defa portakalda da aynı kaybın yaşanma ihtimaline karşı tedbir düşünüldü mü?
- 4- Ülkemiz ihracatçısı ve üreticisini zor durumda bırakacağı kesin olan kararları son anda anda ve bilgi paylaşmadan alma alışkanlığını bırakmayı düşünür müsünüz?